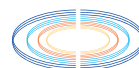

Lista barier w sektorze energetycznym

Związek Pracodawców Prywatnych Energetyki
Związek Pracodawców „Forum Energetyki Odnawialnej”

Związek Pracodawców Prywatnych Energetyki

Maj 2011

Lewiatan

Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan realizuje projekt „Wdrożenie strategii rozwoju PKPP Lewiatan” (UDA-POKL.05.05.02-00-042/09-00) w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach projektu wykonywanych jest wiele zadań, w tym rozwój dialogu branżowego i europejskiego, wdrożenie komunikacji on-line z członkami PKPP Lewiatan, wdrożenie systemu zarządzania relacjami z członkami i systemu zarządzania zasobami ludzkimi oraz tworzenie planu rozwoju kompetencji.

Celem projektu jest wdrożenie trzech głównych filarów strategii rozwoju organizacji. Są to:

- optymalizacja konsultacji poprzez efektywne pozyskiwanie, organizację i prezentację stanowisk w dwóch wymiarach dialogu społecznego: branżowym i europejskim,
- poprawa jakości i właściwe ukierunkowanie informacji poprzez wprowadzenie nowych i modernizację dotychczasowych narzędzi komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej,
- profesjonalizacja działań HR organizacji poprzez wdrożenie systemu zarządzania zasobami ludzkimi oraz programu rozwoju kompetencji.

Nasze działania ukierunkowane są na zwiększenie liczby pracodawców uczestniczących w konsultacjach oraz poprawienie przydatności informacji udostępnianych przez PKPP Lewiatan.

Ważnym celem jest również zbudowanie, opracowanie i wdrożenie narzędzi wspierających skuteczną reprezentację branż (energetyka, media i telekomunikacja, banki i instytucje finansowe).

Listę barier w sektorze energetycznym opracował Związek Pracodawców Prywatnych Energetyki oraz Związek Pracodawców „Forum Energetyki Odnawialnej”.

Lista barier
**w sektorze
energetycznym**

Szanowni Państwo!

Przedstawiamy kolejną edycję *Raportu „Lista barier w sektorze energetycznym”*. Zawiera on ocenę wydarzeń na rynkach energii i gazu w 2010 roku oraz – jak wskazuje tytuł – listę barier blokujących rozwój sektora wraz z rekomendowanymi sposobami ich usunięcia.

Tym razem *Raport* został przygotowany przez dwa związki branżowe Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan. Są to Związek Pracodawców Prywatnych Energetyki (ZPPE), który jest członkiem Konfederacji już od 5 lat, oraz powstały w 2011 roku Związek Pracodawców „Forum Energetyki Odnawialnej”.

ZPPE zrzeka przede wszystkim duże spółki konwencjonalnej energetyki zawodowej. Członkami „Forum Energetyki Odnawialnej” są natomiast producenci urządzeń dla energetyki odnawialnej oraz wytwórcy „zielonej, rozproszonej energii”.

Naturalnym jest więc, że widać różnice w spojrzeniu obu związków na problemy rynku energii. Jednak w zasadniczych kwestiach stanowiska obu związków są zbieżne, a ich postulaty dotyczą ograniczenia ryzyka regulacyjnego poprzez z jednej strony deregulację rynku energii tam, gdzie istniejące przepisy uniemożliwiają rozwój konkurencji, a z drugiej – wprowadzenia niezbędnej legislacji tam, gdzie jej brak blokuje podejmowanie decyzji inwestycyjnych.

Przykładami przeregulowania rynku są chociażby: taryfowanie cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych czy przepisy utrzymujące monopol PGNiG na rynku gazu.

Z kolei brak decyzji administracyjnych co do zasad przyznawania nieodpłatnych pozwoleń na emisję CO₂ dla producentów energii po 2013 roku, w połączeniu z brakiem decyzji o przeznaczeniu środków z przychodów z aukcji pozwoleń CO₂, stanowi największe obecnie ryzyko regulacyjne w obszarze wytwarzania energii elektrycznej i powoduje zaniechanie niezbędnych inwestycji w moce wytwórcze bądź zwlekanie z nimi. Z tych samych powodów producenci „zielonej energii elektrycznej i ciepła” czekają na spóźnioną ustawę o odnawialnych źródłach energii i długofalowy program promowania energii ze źródeł odnawialnych.

Mamy nadzieję, że przedstawione w *Raporcie* rekomendacje zostaną wykorzystane do tworzenia konkurencyjnego i efektywnego rynku energii z korzyścią dla przemysłowych oraz indywidualnych odbiorców energii elektrycznej, ciepła i gazu.

Daria Kulczycka
Dyrektor Departamentu Energii i Ochrony Klimatu
Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan

■ Lista barier rozwoju energetyki według Związku Pracodawców Prywatnych Energetyki

Rynek energii elektrycznej i ciepła

W 2010 roku najważniejszymi wydarzeniami w branży elektroenergetycznej były:

- 1) w obszarze regulacyjnym – zakończenie prac nad nowelizacją prawa energetycznego;
- 2) w obszarze zmian własnościowych – niezrealizowanie prywatyzacji ENERGI I ENEL;
- 3) w obszarze inwestycji – kolejne decyzje o zaniechaniu bądź wstrzymaniu budowy dużych bloków węglowych.

Odnotować należy także strategiczną decyzję koncernu Vattenfall o wycofaniu się z rynku polskiego i sprzedaży aktywów w polskich spółkach.

Według danych PSE Operator zużycie energii elektrycznej wyniosło w ubiegłym roku niemal 155 TWh i było o 4% większe niż w 2009 roku. Oznacza to, iż tempo wzrostu zapotrzebowania na nią jest znacznie szybsze, niż zakładano po kryzysie ekonomicznym w 2009 roku. Tym samym, jeśli szybko nie zostaną podjęte działania na rzecz poprawy efektywności oraz modernizacji i odbudowy mocy wytwórczych, powraca groźba niedoborów w dostawach energii elektrycznej. Nie ulega przy tym wątpliwości, iż priorytetem powinno stać się zmniejszanie zapotrzebowania na energię dzięki poprawie efektywności zużycia końcowego oraz postawienie na innowacyjną energetykę rozproszoną, gdzie okres inwestycji jest znacznie krótszy niż w przypadku dużych elektrowni systemowych.

W obszarze legislacji do najważniejszych zmian pozytywnych należy zaliczyć:

- 1) przeniesienie nadzoru nad spółką PSE Operator z Ministerstwa Skarbu Państwa do Ministerstwa Gospodarki, co wzmacnia *unbundling* (rozdzielenie działalności handlowej od świadczenia usług dystrybucyjnych, przesyłowych i magazynowych) operatora systemu przesyłowego;
- 2) zmianę zasady stanowienia cen ciepła dla kogeneracji w oparciu o ceny referencyjne.

Ponadto kontynuowane są prace nad nowym modelem rynku energii elektrycznej. Zakończono już ich I etap, tj. opublikowanie dokumentu programowego *Koncepcja mechanizmu bilansowania zasobów Krajowego Systemu Elektroenergetycznego*. Zmiany zawarte w opracowaniu oceniamy pozytywnie.

Wciąż jednak brak jest działań systemowych na rzecz rozwoju konkurencji, a wiele postulowanych od dawna zmian nie doczekało się realizacji:

- 1) ceny detaliczne dla odbiorców w gospodarstwach domowych pozostają regulowane, przy czym najgorszą rzeczą jest utrzymywanie ich przez regulatora na poziomie poniżej kosztów uzasadnionych, co prowadzi do wyższych cen dla biznesu, a ponadto czyni decyzję o pełnym uwolnieniu cen znacznie trudniejszą z racji spodziewanych koniecznych podwyżek cen energii dla gospodarstw domowych, jakie będą musiały nastąpić po ich uwolnieniu;
- 2) regulowane ceny dla gospodarstw domowych stanowią najpoważniejszą barierę w rozwoju

konkurencji na tym rynku. Sytuację pogarsza wadliwość rozwiązań dotyczących tzw. sprzedawcy z urzędu, które wymagają pilnych zmian w zakresie dotyczącym sprzedawcy awaryjnego/rezerwowego;

- 3) zawarte w *Polityce energetycznej Polski do 2030 r.* deklaracje na rzecz rozwoju konkurencyjnych rynków nie znajdują niestety odzwierciedlenia w sferze realnych działań podejmowanych przez rząd. Jaskrawym tego przykładem jest zezwolenie na zakup państwowej ENERGII przez inną, także kontrolowaną przez rząd, spółkę PGE, która już posiada dominującą pozycję na polskim rynku energii. Decyzji tej (słusznie) sprzeciwił się UOKiK;
- 4) ustawy o obowiązek sprzedaży części wyprodukowanej energii elektrycznej poprzez rynek publiczny, którego celem miało być zwiększenie płynności rynku hurtowego i przejrzystości zawieranych na nim transakcji, tylko częściowo przyczynił się do realizacji tego celu. Ubocznymi efektami zmian ustawowych są zaś: skutkujący błędami nadmierny pośpiech przy pracach nad przepisami, a także powołanie drugiej giełdy energii i pojawienie się nierozstrzygniętych do dziś wątpliwości, czy sprzedaż energii na tej giełdzie będzie wypełniała obowiązek wynikający z ustawy;
- 5) dalszy brak decyzji co do zasad przyznawania nieodpłatnych pozwoleń na emisję CO₂ dla wytwórców począwszy od 2013 roku, w połączeniu z brakiem decyzji o przeznaczeniu środków z przychodów z aukcji pozwoleń CO₂, stwarza obecnie największe ryzyko regulacyjne w obszarze wytwarzania energii elektrycznej i powoduje zwlekanie z niezbędnymi inwestycjami w moce wytwórcze bądź ich zaniechanie;
- 6) fiskalizm zamiast maleć – np. dzięki obniżeniu akcyzy na energię elektryczną – wręcz wzrasta na skutek podwyżki podstawowej stawki VAT;
- 7) *Ustawa o efektywności energetycznej* (będąca spóźnionym wdrożeniem *Dyrektywy WE z 2006 roku (2006/32/WE) w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych*) ma obowiązywać jedynie do 2016 roku, co stawia pod znakiem zapytania sens budowy aparatu administracyjnego do zorganizowania kilku zaledwie

przetargów do oceny przedsięwzięć efektywnościowych, ale co najważniejsze grozi niewykorzystaniem potencjału ograniczenia zużycia energii przez odbiorców biznesowych. Przy tym ustawa nie nakłada obowiązku zmniejszenia zużycia energii na jednostki sektora publicznego. Nie stanowi też instrumentu wsparcia dla projektów sektora MSP czy osób prywatnych. W marcu br. Komisja Europejska przedstawiła do konsultacji społecznych komunikat pt. (Nowy) *Plan Efektywności Energetycznych 2011* (COM(2011) 109 final) (PEE 2011)¹. Dokument zawiera założenia nowej *Dyrektywy o efektywności energetycznej*. Następnymi krokami zaanonsowanymi przez Komisję są: przyjęcie w 2011 roku projektu nowej *Dyrektywy* (zawierającej nowelizację *Dyrektywy o usługach energetycznych* oraz *Dyrektywy o promocji kogeneracji* tzw. CHP), przyjęcie nowych instrumentów z zakresu ekowzornictwa i etykiet energetycznych, uruchomienie inicjatyw Inteligentne Miasta i Wspólnoty, a także propozycje wykorzystania narzędzi finansowych wspierających poprawę efektywności i wydajności energetycznej, które już w 2011 roku staną się przedmiotem debat budżetowych Nowej Perspektywy Finansowej. Pierwszy wniosek, który się nasuwa po analizie PEE 2011, to: niezbędna będzie nowelizacja krajowej *Ustawy o efektywności energetycznej*. Nasza ustawa jest zdecydowanie za mało ambitna w stosunku do potrzeb poprawy wydajności! Wspomniane dokumenty KE ukażą się zapewne w trakcie polskiej prezydencji w Radzie UE. Polska ma więc niepowtarzalną szansę nadawania tonu debacie o racjonalizacji zużycia energii w UE. Mamy nadzieję, że zaangażowanie i przekonanie rządu będzie większe niż przy wdrażaniu krajowych przepisów dotyczących efektywności energetycznej.

Podsumowując ocenę 2010 roku, podkreślamy ponownie, że najlepszą ochronę interesów odbiorców energii zapewni konkurencyjny rynek. Ponieważ energia elektryczna jest używana powszechnie i stanowi istotny czynnik konkurencyjności całej gospodarki, rząd i regulator powinni podejmować działania na rzecz ograniczenia kosztów w sektorze energetycznym i zapewnienia w naszym kraju konkurencyjnych cen energii.

1. http://ec.europa.eu/energy/efficiency/action_plan/action_plan_en.htm

Rynek gazu

W Polsce nie istnieje rynek gazu. Istnieją za to monopol PGNiG i regulowana cena sprzedaży surowca gazowego, a także ciągle utrudniony dostęp dla nowych podmiotów. Grupa Kapitałowa PGNiG S.A. posiada 98% rynku obrotu i dystrybucji oraz niemal 100% rynku magazynowania i wydobycia. Poza Grupą Kapitałową PGNiG S.A. dystrybucją i obrotem gazem zajmuje się ok. 20 niedużych niezależnych podmiotów. Spółki te głównie redystrybuują gaz kupowany od PGNiG. Ich udział w rynku wynosi ok. 2%, w bezpośrednim imporcie gazu – 0,35%, a w ogólnym imporcie – ok. 0,50%.

Stworzenie warunków rozwoju konkurencji jest wskazywane jako cel strategiczny zarówno w *Polityce energetycznej Polski*, jak i w ustawie *Prawo energetyczne*. Jednak w 2010 roku zabrakło zdecydowanych działań zmierzających do osiągnięcia tego celu. Implementowane były co prawda przepisy wspólnotowe, ale jednocześnie wprowadzano rygory negatywnie oddziałujące na już działające przedsiębiorstwa i skutecznie uniemożliwiające wejście na rynek nowym podmiotom.

Rozwój spółek spoza Grupy PGNiG uniemożliwiają zaostrzone – w stosunku do regulacji unijnych – przepisy o unbundlingu oraz obowiązek utrzymywania zapasów gazu na terytorium RP. Dużym przemysłowym odbiorcom gazu (w tym z sektora chemicznego) w dalszym ciągu nie udało się przekonać regulatora do odstąpienia od zatwierdzania taryf na gaz.

Z nadzieją należy natomiast odnotować fakt przystąpienia Departamentu Ropy i Gazu Ministerstwa Gospodarki do prac nad implementacją III pakietu energetycznego oraz ustawy *Prawo gazowe*. Celem dyrektywy gazowej jest liberalizacja rynków gazu i stworzenie jednolitego rynku gazu w UE. Proponujemy powołanie przy Ministrze Gospodarki zespołu do prac nad projektem ustawy *Prawo energetyczne/gazowe* i zmianami innych krajowych przepisów w związku z wejściem w życie nowych regulacji III pakietu energetycznego z udziałem interesariuszy z sektora gazu oraz odbiorców gazu.

Poniżej przedstawiamy listę głównych barier blokujących rozwój polskiej energetyki wraz z propozycjami ich usunięcia.

Paweł Smoleń
Prezes Zarządu
Związku Pracodawców Prywatnych Energetyki

■ OPIS BARIER WRAZ Z REKOMENDOWANYMI SPOSOBAMI ICH USUNIĘCIA

BARIERA – OPIS PROBLEMU	PRZYCZYNA PRAWNA LUB FAKTYCZNA	REKOMENDACJE – CO TRZEBA ZROBIĆ
<p>1. Ryzyko regulacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> → Brakuje transparentności procesu legislacyjnego. → Brakuje rzetelnych analiz i oceny skutków zmian regulacyjnych <i>ex ante / ex post</i>. → Brakuje kalendarza wprowadzenia zmian w prawie polskim na skutek zmian prawa wspólnotowego. → Niestabilne otoczenie regulacyjne stwarza zagrożenie realizacji projektów inwestycyjnych w sektorze wytwarzania. W takiej sytuacji nawet wysokie ceny energii elektrycznej nie są wystarczającą zachętą do podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych. → Ryzyko regulacyjne ma jeszcze większe znaczenie dla operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych, np. przy wyznaczaniu przez Prezesa URE poziomu cen zakupu energii na pokrycie strat sieciowych, powodując po stronie operatorów ogromne straty finansowe znacząco pomniejszające ich zdolności inwestycyjne. → Skomplikowanie przepisów prawnych poprzez kolejne nowelizacje i brak spójności z aktami wykonawczymi powoduje trudności w interpretacji i problemy w stosowaniu prawa oraz stwarza ryzyko w określaniu strategii rynkowych przez przedsiębiorstwa energetyczne. → Decyzje regulatora są uznawane, a jemu samemu brak niezależności. 	<ul style="list-style-type: none"> → Częste zmiany i nietransparentność tworzenia ustawy <i>Prawo energetyczne</i> i rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy 	<ul style="list-style-type: none"> → Wprowadzenie obowiązku monitorowania <i>ex post</i> skutków wprowadzenia aktów prawnych przez Ministerstwo Gospodarki i regulatora (z wykorzystaniem OSR). → Wprowadzenie spójności w stanowieniu prawa polskiego i wspólnotowego. → Nadanie <i>Polityce energetycznej Polski</i> rangi dokumentu wiążącego organy administracji i rozliczanie ich z jej wykonania. → Zapewnienie przewidywalności otoczenia regulacyjnego w energetyce i stabilizacja cen energii poprzez działania systemowe budujące konkurencyjny rynek energii. → Opracowanie i wdrożenie nowej ustawy <i>Prawo energetyczne</i> z ewentualnym wyłączeniem regulacji rynku ciepła.

2. Struktura podmiotowa i właścicielska sektora

- Konsolidacja pionowa sektora wzmocniła siłę rynkową niektórych podmiotów, zmniejszyła liczbę uczestników rynku hurtowego i spowodowała, że w dużej mierze energia wytwarzana i sprzedawana jest wewnątrz skonsolidowanych grup, co obniżyło transparentność warunków i cen panujących na tym rynku, a w praktyce doprowadziło do powstania oligopolu. Nieprzejrzysty rynek hurtowy hamuje inwestycje wskutek obniżenia zaufania inwestorów do rynku.
- Ograniczenia w funkcjonowaniu konkurencji na rynku energetycznym nie sprzyjają poprawie efektywności działania przedsiębiorstw energetycznych i stwarzają nadmierne obciążenia dla odbiorców końcowych.
- Skutkiem wstrzymania prywatyzacji sektora elektroenergetycznego jest jego niska efektywność energetyczna i ekonomiczna, a także brak środków na inwestycje. Zaniechanie inwestycji oznacza wystąpienie braków w dostawach energii w ciągu kilku lat.

- Polityka właścicielska państwa
- Brak właściwego nadzoru urzędów, np. UOKiK

- Przygotowanie raportu nt. konkurencji na rynku hurtowym. Raport powinien obejmować ocenę stopnia koncentracji rynku w każdej godzinie roku, zawierać analizę poziomu cen hurtowych, wskazywać potencjalne obszary wykorzystywania siły rynkowej przez producentów, zawierać rekomendacje dla rządu (Ministra Skarbu Państwa) i Prezesa UOKiK dotyczące działań mających na celu wspieranie konkurencji (horyzont krótkoterminowy) oraz jej rozwój (horyzont długoterminowy).
- Opracowanie na podstawie wniosków z raportu pożądanej struktury podmiotowej i własnościowej rynku wytwarzania, zapewniającej funkcjonowanie konkurencji.
- Przeprowadzenie działań restrukturyzacyjnych (dekonzentracja rynku) i prywatyzacyjnych zmierzających do osiągnięcia pożądanej struktury rynku.
- Kontynuacja działań na rzecz dołączenia Polski do inicjatyw tworzenia regionalnych rynków energii, harmonizacja zasad działania rynków i możliwie najlepsze wykorzystanie zasobów sieciowych.

3. Niska transparentność hurtowego rynku energii elektrycznej

- Konsolidacja pionowa
- Struktura podmiotowa rynku
- Polityka nadzoru właścicielskiego Ministra Skarbu

- Wprowadzenie pozycji „market makera” dla 2–3 wytwórców o największym udziale w rynku i podjęcie przez nich zobowiązania do sprzedaży większości produkowanej energii przez TGE lub inne platformy obrotu w uzupełnieniu do zapisów ustawy *Prawo energetyczne*.

4. Praktyki monopolistyczne wynikające z konsolidacji pionowej sektora energetycznego występujące na bilansującym rynku energii

→ Zła architektura rynku hurtowego.
 → Wadliwie zaprojektowany model przenoszenia kosztów ponoszonych przez operatora na rynku bilansującym poprzez jego taryfę przesyłową, co powoduje, że operator jest zmuszony do prowadzenia działań ograniczających te koszty, nie zawsze w sposób efektywny dla uczestników rynku bilansującego. Dotyczy to zarówno energii wymuszonej, jak i swobodnej.

→ *Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (IRiESP)* PSE Operator S.A., zatwierdzana przez Prezesa URE

→ Rozporządzenie systemowe

→ Rozporządzenie taryfowe

→ Korekta błędu legislacyjnego umożliwiającego realizację obligatoryjnego handlu również poprzez dostępne platformy obrotu energią przy założeniu, że będą one podlegały ustawie o giełdach towarowych.

→ Wyjaśnienie wątpliwości interpretacyjnych dotyczących handlu energią na GPW.

→ Przebudowa architektury rynku zgodnie z *Polityką energetyczną Polski*, odejście od modelu miedzianej płyty, wdrożenie cen węzłowych. Kontynuacja prac zespołów roboczych powołanych przy MG przygotowujących projekt nowej architektury rynku.

→ Korekta zasad funkcjonowania rynku bilansującego poprzez zmianę IRiESP:

- identyfikacja bloków wytwórczych mających możliwość ustalania cen (tj. tych elektrowni, bez których niemożliwe jest zaspokojenie popytu na moc przez większość godzin w roku);

- w odniesieniu do zidentyfikowanych producentów wprowadzenie odgórnego ograniczenia cen zamieszczanych w ofertach wytwórców składanych na rynek bilansujący poprzez określenie przez PSE Operatora ceny referencyjnej na energię swobodną, analogicznie jak to ma miejsce w odniesieniu do ofert zakupu energii wymuszonej.

5. Brak pełnej liberalizacji rynku energii elektrycznej z powodu utrzymywania regulacji cen detalicznych dla gospodarstw domowych

→ Zgodnie z przyjętymi przez Prezesa URE wytycznymi dotyczącymi podstawy kalkulacji cen energii konwencjonalnej dla taryfy grupy G na rok 2010 znacznie poniżej cen zawieranych dla tego okresu kontraktów na rynku hurtowym, strata operacyjna spółek dystrybucyjnych może wynieść ok. 1 mld zł. Przy tak ustalonych warunkach nie pojawi się ŻADNA konkurencyjna oferta dla klientów z tej grupy, a strata na tym segmencie odbiorców zostanie przeniesiona na odbiorców przemysłowych i biznesowych, co w końcowym efekcie doprowadzi do wzrostu cen towarów i usług ponoszonych przez gospodarstwa domowe.

→ Niestabilna polityka regulacyjna URE

→ Ustawa *Prawo energetyczne*

→ Koncentracja nadzoru państwa na regulacji działalności przedsiębiorstw sieciowych i ochronie przed nieuczciwą konkurencją i wykorzystywaniem pozycji rynkowych przez pojedyncze podmioty gospodarcze.

→ Całkowite, ustawowe zniesienie regulowania cen energii elektrycznej. Ceny energii dla odbiorców powinny mieć charakter rynkowy i być rezultatem relacji podaży i popytu w wyniku konkurencyjnego działania wytwórców i dostawców energii. Bez przeniesienia kosztów inwestycyjnych na ceny energii sfinansowanie niezbędnych inwestycji w modernizację czy wymianę mocy wytwórczych będzie niemożliwe.

6. Wadliwe zasady działania detalicznego rynku energii

→ Niewłaściwa implementacja dyrektywy unijnej w odniesieniu do funkcji sprzedawcy ostatniej szansy (ang. *supplier of last resort*).

→ Brak jasnych regulacji dotyczących wyboru oraz obowiązków „sprzedawcy rezerwowego” i/lub „sprzedawcy awaryjnego”.

→ Brak jednolitych zasad zmiany sprzedawcy energii przez odbiorców (w tym przyłączonych do sieci przedsiębiorstw energetycznych niemających statusu OSD).

→ Brak obowiązku stosowania standardowego wzoru generalnej umowy dystrybucyjnej oraz umowy dystrybucyjnej z POB w relacjach spółki obrotu – OSD

→ Ustawa *Prawo energetyczne* i rozporządzenia wykonawcze do tej ustawy

→ *Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej* (IRiESP) PSE Operator S.A. i *Instrukcje Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej* (IRiESD) Operatorów Systemu Dystrybucyjnego (OSD)

→ Określenie roli i zadań sprzedawcy z urzędu, rozliczeń między sprzedawcami a operatorami systemów dystrybucyjnych, procedury zmiany sprzedawcy. Rola sprzedawców zasiedziały może być tylko tymczasowa i musi powstać klarowna regulacja, by zmieniający dostawcę energii był świadomy swoich praw i mógł ocenić korzyści i wady tej decyzji.

→ Wprowadzenie do ustawy *Prawo energetyczne* definicji sprzedawcy rezerwowego i/lub sprzedawcy awaryjnego, określenie jego zadań i zasad wyboru.

- Obowiązek dostosowania układów pomiarowo-rozliczeniowych przez odbiorców WN i SN przy zmianie sprzedawcy energii na inną niż lokalna spółkę obrotu.
- Mała aktywność odbiorców na rynku energii.

- Wprowadzenie możliwości sprawowania funkcji OSD na terenie przedsiębiorstw dystrybucyjnych przez dużych OSD z jasnym określeniem zasad, odpowiedzialności, kosztów itp.
- Opracowanie standardowego wzoru umowy dystrybucyjnej z POB; umowy dystrybucyjne: generalna i z POB jako części zatwierdzanych przez URE IRiESD.
- Przeniesienie odpowiedzialności za dostosowanie wszystkich układów pomiarowo-rozliczeniowych na OSD z możliwością finansowania tych działań np. z wpływów ze sprzedaży alokacji.
- Promowanie konkurencji jako najlepszego narzędzia ochrony odbiorców zamiast ręcznych regulacji oraz podnoszenie świadomości odbiorców w zakresie ich praw i możliwości uczestniczenia w rynku energii.

7. Wzrost cen energii wynikający z braku wystarczającej konkurencji na rynku hurtowym

- Nienależne rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych.
- Dyskryminacja cenowa spółek spoza grup skonsolidowanych.
- Niepełna restrukturyzacja kosztowa w grupach energetycznych.

- *Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz.U. nr 130, poz. 905)*
- Nadzór właścicielski Ministra Skarbu

- Sprawdzanie, czy praktyka przedsiębiorstw pionowo zintegrowanych nie jest sprzeczna z zapisami *Ustawy o rozwiązaniu KDT*.
- Przeprowadzenie restrukturyzacji kosztowej, poprawiającej efektywność wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej.

8. Wzrost cen energii wynikający z nadmiernego fiskalizmu Skarbu Państwa

- Narzut obciążeń fiskalnych i parafiskalnych (akcyza, certyfikaty, VAT) na cenę energii wynosi 25% i 50% odpowiednio dla odbiorcy przemysłowego i gospodarstwa domowego. Akcyza na energię elektryczną jest 5 do 10 razy wyższa od stawek minimalnych w UE.

- *Ustawa o podatku akcyzowym i rozporządzenia wykonawcze do tej ustawy*

- Obniżenie maksymalnej stawki akcyzy na energię elektryczną do minimalnego poziomu określonego w prawie wspólnotowym, tj. 1 EUR/MWh dla gospodarstw domowych i 0,5 EUR/MWh dla pozostałych odbiorców.

→ Skomplikowane sposoby rozliczania akcyzy przez spółki obrotu i odbiorców związane z wprowadzeniem pojęcia „nabywcy końcowego” w *Ustawie o podatku akcyzowym* powodują dodatkowe obciążenia dla odbiorców energii.

→ Zmiana definicji „nabywcy końcowego” na „odbiorcę końcowego” zgodnie z ustawą *Prawo energetyczne* oraz zmiana pozostałych przepisów tak, aby podmiotami odprowadzającymi podatek akcyzowy były jedynie spółki obrotu.

9. Brak decyzji w sprawie budowy połączeń transgranicznych powoduje, że w średniej perspektywie czasowej nie będzie możliwy udział Polski w Zintegrowanym Rynku Energii, a to z kolei obniży bezpieczeństwo energetyczne Polski i uniemożliwi pojawianie się nowych dostawców zwiększających konkurencję na rynku energii. Niebezpieczeństwo niejednokrotnego traktowania wytwórców energii z i spoza UE w kwestii osiągnięcia wymaganego poziomu bilansu CO₂ – zjawisko *carbon leakage*.

→ Polityka energetyczna Polski

→ *Polityka energetyczna Polski* powinna zawierać konkretne zadania i harmonogram realizacji połączeń transgranicznych o przepustowości ok. 20% zapotrzebowania krajowego z uwzględnieniem konsekwencji zjawiska *carbon leakage* w sektorze elektroenergetyki.
→ Rozbudowa połączeń dystrybucyjnych.

10. Brak mechanizmów wspierających obniżenie energochłonności gospodarki (Polska na końcowym miejscu wśród EU 27).

→ *Polityka energetyczna Polski* i polityka podatkowa

Wprowadzenie silnych mechanizmów wspierających poprawę efektywności energetycznej gospodarki, takich jak:

- zawieranie dobrowolnych zobowiązań;
- standardowe systemy zarządzania środowiskiem i zarządzania jakością;
- uwzględnianie realizacji celu poprawy efektywności energetycznej w procedurach udzielania pozwoleń zintegrowanych; znakovanie ekologiczne wyrobów;
- obowiązkowy system monitoringu i zarządzania energią w przemyśle, w pierwszej kolejności w najbardziej energochłonnych zakładach przemysłowych;
- szkolenia z zakresu gospodarki energetycznej i poszanowania energii dla kadry zarządzającej i technicznej zakładów przemysłowych;

11. Brak stabilnej, proefektywnej polityki wspierania OZE i kogeneracji

- Niestabilność uregulowań prawnych, czego przykładem są kilkakrotnie zmieniane ograniczenia spalania biomasy drzewnej w kotłach energetycznych. Nowe regulacje podważają często sens biznesowy zrealizowanych już projektów inwestycyjnych.
- Brak informacji o polityce wsparcia produkcji skojarzonej energii elektrycznej i ciepłej (kogeneracji) po 2012 roku, czyli po wygaśnięciu obecnie obowiązującego systemu czerwonych (kogeneracyjnych) certyfikatów. Utrudnia to podejmowanie decyzji inwestycyjnych. Rozwój nowych, efektywnych instalacji skojarzonych jest niezbędny wobec zastrzonych limitów emisji CO₂ po 2013 roku.
- Nieuzasadnione obejmowanie instrumentami wsparcia zamortyzowanych źródeł energii odnawialnej (duże elektrownie wodne). Dochody takich wytwórców energii są zwiększane kosztem

- Polityka energetyczna w zakresie OZE
- Polityka energetyczna w zakresie kogeneracji
- Polityka rolna w zakresie OZE
- Ustawa *Prawo energetyczne*
- Prawo podatkowe

- wsparcie i szerokie wdrażanie rezultatów międzynarodowych projektów dotyczących efektywności energetycznej, w tym m.in. programu Inteligentnej Energii dla Europy;
- finansowanie w ramach *Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013* inwestycji zwiększających efektywność energetyczną w przemyśle;
- wspieranie prac naukowo badawczych związanych z realizacją celów zrównoważonej polityki energetycznej oraz wdrażanie ich rezultatów.

- Ustabilizowanie przepisów prawnych dotyczących OZE.
- Trwające 3 lata *vacatio legis* w przypadku regulacji zmieniających zasadniczo rachunek inwestycyjny OZE.
- Przedłużenie obowiązującego systemu czerwonych certyfikatów o 10 lat w odniesieniu do nowych źródeł do 20 MW mocy.
- Zmiana zasad wspierania inwestycji OZE zielonymi certyfikatami. Wspieranie przez zdefiniowany ustawowo okres tylko nowych lub modernizowanych OZE. Zachęci to do modernizacji starych źródeł energii i utrzyma opłacalność rozwoju nowych.
- Kontynuacja zasad wspierania OZE po roku 2017.
- Zniesienie barier legislacyjnych blokujących wykorzystanie biodegradowalnych odpadów komunalnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej.
- Wdrożenie lokalnych programów zaopatrzenia rynku w biomasę. Inicjowanie i wspieranie projektów badawczych w zakresie wykorzystania biomasy.

- wszystkich odbiorców energii, bez efektu zwiększania produkcji energii odnawialnej.
- Zbyt mała, nieuzasadniona przepisami UE ilość paliw uznawanych za odnawialne, co blokuje wykorzystanie tych paliw do produkcji energii odnawialnej.
- Eliminacja biomasy leśnej z systemu wsparcia OZE od 2015 roku.
- Brak skutecznych działań ze strony m.in. rolnictwa w zakresie pobudzenia rozwoju rynku biomasy pochodzenia rolniczego.
- Zbyt skomplikowane procedury administracyjne uzyskiwania pozwoleń oraz rozliczania energii produkowanej z biomasy.
- Wiekowa, wyeksploatowana i niedoinwestowana infrastruktura sieci elektroenergetycznych utrudniająca przyłączenie OZE.
- Brak wystarczającego i efektywnego systemu wsparcia inwestycji w OZE ze środków gromadzonych w NFOŚiGW z tytułu opłat zastępczych.

- Likwidacja nieuzasadnionego podziału na biomasę pochodzenia leśnego i rolnego.
- Stworzenie stabilnych i efektywnych systemów wspierania rozwoju pozyskiwania biomasy z obszarów rolniczych oraz produkcji roślin energetycznych (np. w oparciu o regionalne programy operacyjne).
- Uproszczenie procedur w zakresie uzyskiwania pozwoleń oraz rozliczania energii produkowanej z biomasy.
- Uproszczenie procedur w zakresie uzyskiwania pozwoleń oraz rozliczania ciepła produkowanego z biomasy.
- Umożliwienie operatorom systemów elektroenergetycznych pokrycia w taryfach uzasadnionych kosztów (łącznie ze zwrotem z kapitału) rozwoju sieci elektroenergetycznej.
- Rozwój sieci ułatwiających przyłączenie OZE.
- Jak najszybsze uruchomienie systemu faktycznego wykorzystania środków zgromadzonych przez NFOŚiGW na modernizację sieci ułatwiających przyłączenia OZE i na dopłaty do nowych inwestycji.

12. Brak spójnej polityki zrównoważonego rozwoju w kwestii ochrony powietrza

- Brak kompleksowego łączenia ograniczenia emisji CO₂ z wpisaniem się w wymogi dotyczące emisji pozostałych gazów cieplarnianych jak SO_x, NO_x. Skoncentrowanie się tylko na rynku CO₂ może pogorszyć realizację pozostałych celów.
- Brak zdecydowanych działań przygotowujących polski wniosek o derogację systemu aukcyjnego w energetyce.

- *Polityka energetyczna Polski*
- *Polityka ochrony środowiska*
- *Ustawa o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji*

- Złożenie w KE wniosku o derogację systemu aukcyjnego dla energetyki zawodowej, stosowne nowelizacje ustawy o handlu uprawnieniami do emisji.
- Implementacja dyrektywy o emisjach przemysłowych.
- Podjęcie decyzji o przeznaczeniu 100% przychodów z aukcji na inwestycje w ograniczenie emisji CO₂.
- Kompleksowy, szczegółowy plan realizacji celów pakietu klimatycznego; ocena skutków regulacji ze szczególnym naciskiem na analizę kosztów.

- Brak zasad wykorzystania przychodów ze sprzedaży pozwoleń na emisję CO₂ w ramach dyrektywy UE ETS.
- Obecnie obowiązująca *Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji* przewiduje utworzenie Krajowej Rezerwy uprawnień do emisji CO₂ dla nowych i rozbudowywanych instalacji, nie określa jednak sposobu ich rozdziału. W konsekwencji przedsiębiorcy nie znając zasad uzyskiwania uprawnień, nie są w stanie przewidzieć kosztów rozwoju i budowy instalacji.
- Brak zdecydowanych działań w zakresie CCS.

- Zakończenie procesów legislacyjnych i przygotowanie aktów wykonawczych dla maksymalnego wykorzystania dostępnych mechanizmów przewidzianych *Protokołem z Kioto* (Clean Development Mechanisms, Joint Implementation). Wspieranie uczestnictwa polskich przedsiębiorstw w wymianie międzynarodowej tymi kredytami dla maksymalnego ich wykorzystania przy realizacji planów rozwojowych.
- W nowelizacji ustawy o handlu uprawnieniami do emisji należy jasno określić sposób tworzenia i rozdziału Krajowej Rezerwy na kolejny okres rozliczeniowy.
- Opracowanie i wdrożenie aktów prawnych dotyczących CCS.

13. Niepewność regulacyjna związana z wdrażaniem dyrektywy o emisjach przemysłowych do prawodawstwa krajowego

- Dyrektywa nakłada obowiązek osiągnięcia ostrych standardów emisyjnych dla pyłów, SO₂ i NO_x oraz wprowadza nowe reguły wydawania pozwolenia zintegrowanego. Brak jednak szczegółowych rozwiązań prawnych na szczeblu krajowym oraz UE, które umożliwiłyby przedsiębiorcom przygotowanie się do nowych obowiązków.

- Brak wiedzy na temat planu i sposobu wdrażania dyrektywy przez Ministerstwo Środowiska.
- Ramowy charakter dyrektywy o emisjach przemysłowych. Brak wytycznych KE na temat zawartości raportu głębowego oraz brak „BAT conclusions”, tj. dokumentów określających dopuszczalne poziomy emisji substancji do środowiska.

- Włączenie przemysłu w proces transpozycji dyrektywy o emisjach przemysłowych – robocza współpraca przemysłu i administracji w tym zakresie.
- Aktywny udział przedstawicieli Rządu oraz przemysłu w procesie tworzenia „BAT conclusions” na szczeblu europejskim.
- Aktywny udział Ministerstwa Środowiska w pracach KE nad wytycznymi do raportu głębowego.

14. Monopol na rynku gazu oraz nierówne traktowanie firm prywatnych i spółek z udziałem Skarbu Państwa w sektorze gazowym

- Ustawa *Prawo energetyczne*
- Polityka właścicielska państwa

- Koncentracja nadzoru państwa na regulacji działalności przedsiębiorstw energetycznych w obszarach monopolu naturalnego i na ochronie przed nieuczciwą konkurencją i wykorzystywaniem pozycji rynkowych przez pojedyncze podmioty gospodarcze.

15. Zaostrzenie kryteriów unbundlingu na rynku gazu

- Zgodnie z prawem wspólnotowym obowiązek unbundlingu (rozdzielenia działalności handlowej od świadczenia usług dystrybucyjnych, przesyłowych, magazynowych) spoczywa na przedsiębiorstwach, które przekroczyły próg 100 tys. odbiorców.
- W ustawie *Prawo energetyczne* wprowadzono dodatkowy próg w postaci 100 mln m³ sprzedanego gazu. Przepis polski jest dużo bardziej restrykcyjny niż normy UE, jako że sprzedaż 100 mln m³ gazu rocznie osiągnięta jest już przy kilkunastu tysiącach odbiorców.
- Niezrozumiała jest intencja ustawodawcy, który wymusił kosztowny rozdział działalności nielicznych małych firm gazowych, w warunkach utrzymywania wykluczającej konkurencję regulacji cen gazu w obrocie. Wprowadzenie w ustawie *Prawo energetyczne* dodatkowego kryterium unbundlingu kłóci się z zasadą unikania nakładania nieproporcjonalnie dużych obciążeń finansowych i administracyjnych na małe firmy dystrybucyjne.

→ *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego uchylająca Dyrektywę 2003/55/WE*

→ *Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 Prawo energetyczne* (tekst jedn. Dz.U. nr 89 z 2006 z późn. zm.)

→ Wprowadzenie do ustawy *Prawo energetyczne* definicji spółki dystrybucyjnej odróżniającej ją od odbiorcy końcowego. Wielkość sprzedaży nie może być kryterium przyznawania statusu spółki dystrybucyjnej.

→ Wprowadzenie zmiany w art. 9d. ust. 7 *Prawa energetycznego* poprzez usunięcie drugiego kryterium determinującego obowiązek unbundlingu w postaci 100 mln m³ sprzedanego gazu.

→ Uzależnienie obowiązku unbundlingu wyłącznie od przekroczenia progu 100 tys. odbiorców zgodnie z dyrektywą 2009/73/WE.

16. Obowiązek magazynowania gazu na obszarze RP

→ Obowiązujący w Polsce system magazynowania zapasów gazu dyskryminuje przedsiębiorstwa, które importują gaz i posiadają magazyny poza terytorium RP, a zapewnia uprzywilejowaną pozycję PGNiG. W efekcie ogranicza on konkurencję na rynku gazu ze szkodą dla odbiorców przemysłowych i prywatnych.

→ *Ustawa z dn. 16 lutego 2007 o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz.U. nr 52 poz. 343)*

→ Działania natychmiastowe – zmiany w ustawie o zapasach:

- zniesienie obowiązku magazynowania gazu przez przedsiębiorstwa, których roczny import jest mniejszy niż 500 mln m³ gazu i które dostarczają gaz do maksymalnie 250 tys. klientów;
- zwolnienie z obowiązku utrzymywania zapasów importatorów, którzy mogą zagwarantować magazynowanie gazu na terenie innego kraju Unii Europejskiej, co wpłynie na wysokość stawek za udostępnianie magazynów
- zobowiązanie Operatora Systemu Magazynowego do magazynowania na zasadzie najwyższego priorytetu ilości gazu wynikających dla danego podmiotu z ustawy o zapasach. Wprowadzenie zapisu, iż w przypadku otrzymania odmowy od OSM, przedsiębiorstwo składające wniosek zostaje zwolnione z obowiązku utrzymywania zapasów.

Proponowane regulacje stworzą możliwość konkurencji między podmiotami składających oferty klientom przemysłowym.

→ Działania średniookresowe:

- wprowadzenie ustawowego uregulowania niezależnego magazynowanie strategicznych zapasów gazu ziemnego Polski od operacyjnego procesu importu oraz od importującego przedsiębiorstwa. Za magazynowanie strategicznych zapasów gazu powinna

17. Ograniczona przepustowość sieci i połączeń transgranicznych oraz za małe pojemności magazynowe są jednym z głównych powodów braku wolnego rynku gazu. Rozbudowa sieci jest jedynie hasłowym priorytetem zwiększenia bezpieczeństwa dostaw i możliwości dywersyfikacji zakupów dla Polski i przemysłowych odbiorców gazu.

- *Polityka energetyczna Polski*
- *Trzecia dyrektywa gazowa obejmująca:*
 - *Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającą dyrektywę 2003/55/WE – Dyrektywa 2009/73,*
 - *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 – Rozporządzenie 715/2009,*
 - *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki – Rozporządzenie 715/2009*

być odpowiedzialna utworzona w tym celu agencja państwowa. Potrzebne magazyny zostałyby przez tę agencję zbudowane lub wynajęte. Koszty magazynowania strategicznych zapasów gazu doliczone byłyby do ceny końcowej (taryfy) gazu ziemnego. Byłyby zatem ponoszone przez wszystkich klientów korzystających z gazu ziemnego. Takie uregulowanie byłoby zgodne z prawem unijnym, neutralne konkurencyjnie i uzależniałoby wielkość rezerw strategicznych nie od ilości importowanego przez dane przedsiębiorstwo gazu ziemnego, ale od decyzji polskiego rządu.

Wprowadzenie do regulacji krajowych zmian umożliwiających i ułatwiających realizację priorytetowych projektów sieciowych ujętych w 10-letnich planach rozwoju sieci gazowych poprzez:

- rozszerzenie zakresu planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe o inwestycje sieciowe ujęte w krajowych lub regionalnych (UE) planach rozwoju;
- możliwość dokonania stosownych uzgodnień na szczeblu wojewódzkim i lokalnym;
- ułatwienia we wprowadzeniu do lokalnych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie publicznego charakteru użyteczności rozwoju sieci.

– *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchYLENIA dyrektywy Rady 2004/67/WE – Rozporządzenie 994/2010 lub Rozporządzenie SoS*

18. Obowiązek taryfikowania sprzedaży gazu dla największych odbiorców gazu

→ Polska jest jednym z nielicznych krajów Unii Europejskiej, w których stosowany jest sztywny model regulacji cen gazu ziemnego dla odbiorców końcowych i to niezgodny z prawodawstwem Unii Europejskiej, które zaleca stosowanie jak najbardziej elastycznych mechanizmów kształtowania cen.

→ Dyrektywa gazowa (2003/55/WE) dopuszcza, aby państwa członkowskie stosowały regulację cen gazu ziemnego, ale pod jednym warunkiem – mechanizmy regulacyjne muszą być przejrzyste, niedyskryminujące dla żadnej z grup odbiorców i zapewniać równy dostęp przedsiębiorstwom do wszystkich grup klientów końcowych. Rozwiązania regulacyjne stosowane w Polsce (w szczególności mechanizm wyznaczania cen na rynku hurtowym w oparciu o miks gazu importowanego i wydobycia krajowego) nie spełniają tych kryteriów, zaburzając funkcjonowanie rynku gazu.

→ *Rozporządzenie Prezesa URE zatwierdzające roczne taryfy na gaz*

→ Zmodyfikowanie rozwiązań koncesyjnych, aby umożliwić zróżnicowanie taryf i obowiązków nakładanych na różne przedsiębiorstwa gazownicze.

→ **Rezygnacja z obowiązku taryfikowania sprzedaży gazu dla największych odbiorców gazu.** Już dziś PGNiG umieszcza w umowach z takimi odbiorcami możliwość odejścia od cen taryfowych i rozliczania się według formuły cenowej.

<p>19. Nieefektywny system informacyjno-sprawozdawczy. W Polsce nie ma jednolitego systemu raportowania środowiskowego. Przedsiębiorcy są zobligowani do składania sprawozdań zawierających często te same dane ujmowane w różnej konfiguracji metodyk, terminów, sposobu weryfikacji i klasyfikacji danych.</p>	<p>→ Brak jednolitego, ogólnego systemu sprawozdawczego. → Ustawa <i>Prawo ochrony środowiska</i> wraz z aktami wykonawczymi</p>	<p>→ Konieczność stworzenia ogólnie obowiązującego systemu raportowania w zakresie ochrony środowiska, który będzie generował spójne dane dostarczające merytorycznych przesłanek. → Stworzenie zamkniętej listy substancji, za których eksploatację przedsiębiorcy wnosiliby opłaty za korzystanie ze środowiska.</p>
<p>20. Sztywne nakazy oczyszczania gruntów bez względu na rzeczywisty stan i poziom zagrożenia występujący w indywidualnych przypadkach.</p>	<p>→ <i>Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi</i></p>	<p>→ Zmiana treści rozporządzenia w sprawie standardów jakości gleby oraz wprowadzenie jasnej definicji i kryteriów przeprowadzania oceny ryzyka związanego z zanieczyszczeniem gruntów i wód podziemnych.</p>

■ Lista barier rozwoju energetyki odnawialnej według Związku Pracodawców „Forum Energetyki Odnawialnej”

Wstęp

Sektor energetyki odnawialnej jest sektorem silnie regulowanym. Działalność inwestycyjna i operacyjna w tym sektorze podlega tym samym uwarunkowaniom prawnym i administracyjnym, w tym wynikającym z przeregulowania, które dotyczą całości gospodarki. Jednak dochodzą do nich nowe, specyficzne bariery związane wyłącznie z nową branżą i nowym działem zielonej gospodarki, który w okresie rozwoju wymaga wsparcia publicznego i niestety także nowych regulacji zarówno bezpośrednio w sektorze energetyki odnawialnej, jak i w jego otoczeniu.

Największą barierą w otoczeniu sektora energetyki odnawialnej jest silne zmonopolizowanie rynku energetycznego w obszarze elektroenergetyki, ciepłownictwa i paliw transportowych, tylko częściowo dające się wytłumaczyć tzw. naturalnym monopolem. Poważnie utrudnia to wejście na rynek tzw. niezależnych producentów zielonej energii, w szczególności w obszarze korzystania na niedyskryminujących zasadach z istniejącej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej. Drugim generalnym problemem rozwoju energetyki odnawialnej jest konieczność konkurencji na rynkach energetycznych z energetyką konwencjonalną w warunkach niepełnego obciążenia wyprodukowanej z paliw kopalnych energii kosztami zewnętrznymi (w szczególności środowiskowymi), które dalej w znacznym stopniu są przerzucane na społeczeń-

stwo i podatnika. W celu wyrównania szans funkcjonowania energetyki odnawialnej na rynku energii, wprowadzone są instrumenty jej wsparcia: prawne (np. zobowiązania ilościowe), finansowe (np. dotacje z funduszy ekologicznych i funduszy UE) oraz podatkowe (np. ulgi w podatku akcyzowym). Mają one służyć nie tylko samej energetyce odnawialnej i uzyskaniu przez nią pełnej konkurencyjności, ale także realizacji ważnych celów ogólnospołecznych związanych z ochroną środowiska, tworzeniem miejsc pracy, poprawą bezpieczeństwa energetycznego, rozwojem innowacyjności i demonopolizacją. Służą one także wprost realizacji przez Polskę zobowiązań międzynarodowych związanych m.in. z ochroną środowiska, a w obecnych uwarunkowaniach – z wdrożeniem pakietu klimatyczno-energetycznego UE, zwanego „3 x 20%”.

Opóźnienia we wprowadzaniu skutecznych i efektywnych regulacji, w szczególności dotyczących pakietu klimatyczno-energetycznego i wdrażania w Polsce dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, stanowią obecnie największą bezpośrednią barierę i źródło największego ryzyka inwestycyjnego w energetyce odnawialnej oraz skutkują brakiem działań na rzecz modernizacji krajowej energetyki i szerzej – gospodarki.

Poniższa szczegółowa analiza i ocena barier została przedstawiona z perspektywy producentów urządzeń energetyki odnawialnej, firm instalacyjnych oraz przedsiębiorstw otoczenia odnawialnych źródeł energii zgromadzonych w Związku Pracodawców „Forum Energetyki Odnawialnej”. W znacznej mierze jest to też perspektywa właściwa dla niezależnych producentów energii, sektora generacji rozproszonej oraz innowacyjnych przedsiębiorstw zielonej gospodarki.

Podsumowanie 2010 roku

Rok 2010 przyniósł szereg spóźnionych zmian w ustawach *Prawo ochrony środowiska* (POŚ) i *Prawo energetyczne* (PE), których celem było usprawnienie wdrożenia dyrektywy z 2001 roku (2001/77/WE) o promocji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii (OZE). Zmiany dotyczyły m.in. wprowadzenia w PE klauzuli dla podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej oraz dodatkowego systemu wsparcia biogazu poprzez nowe certyfikaty z tytułu kogeneracji i wtłaczania oczyszczonego biometanu do sieci gazowej.

W życie weszły też przepisy związane ze zmianą POŚ w 2009 roku, w tym statusu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOSiGW), umożliwiające dystrybucję dotacji do OZE poprzez banki komercyjne oraz zmiana zasad funkcjonowania gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska. Ta ostatnia niekorzystna zmiana została uchylona kolejną nowelizacją POŚ z grudnia 2010 roku, ale na rok zaburzyła system mikrodotacji dla OZE udzielanych przez gminy i powiaty.

Za jednoznacznie pozytywne należy natomiast uznać uruchomienie przez NFOSiGW w czerwcu 2010 roku, w oparciu o nowe przepisy, programu dopłat (dotacji) do kredytów bankowych na budowę kolektorów słonecznych przez osoby fizyczne i wspólnoty mieszkaniowe oraz zapowiedzi możliwości poszerzenia tego programu na inne małoskalowe urządzenia (pompy ciepła, małe elektrownie wiatrowe itp.).

Pozytywnie też należy ocenić zmiany w PE prowadzące do poważnego potraktowania obowiązków samorządów w zakresie planowania energetycznego

(prawny obowiązek opracowania założeń do planu zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe najpóźniej do 11 marca 2012 roku i korzyści z opracowania planów w postaci opłaty w wysokości jedynie 25% za przyłączenie do sieci).

Rok 2010 to też okres, w którym zostało wydane niezwykle kontrowersyjne rozporządzenie Ministra Gospodarki o poszerzeniu katalogu biomasy do współspalania w elektrowniach węglowych o ziarno zbóż.

Jeszcze większe kontrowersje (np. w przemyśle drzewnym) wywołał kolejny projekt nowelizacji rozporządzenia poszerzający m.in. zakres dopuszczalnego współspalania o biomasę leśną.

Dwa ostatnie przykłady rozporządzeń mogły być zrozumiałe w sytuacji wdrażania dyrektywy 2007/77/WE z celem ilościowym dla Polski na 2010 rok (7,5% udziału energii z OZE w bilansie zużycia **energii elektrycznej brutto**), ale nie mieszczą się w filozofii nowej dyrektywy 2009/28/WE z nowym celem dla Polski w postaci minimum 15% udziału OZE w bilansie zużycia **energii finalnej brutto** w roku 2020. Z tego powodu ww. zmiany w PE należy uznać za nie tylko spóźnione, ale nawet nieuzasadnione w świetle nowych wymagań UE.

Spóźnienie jest o tyle istotne, że dyrektywa 2001/77/WE już w 2009 roku została zastąpiona nową dyrektywą 2009/28/WE o promocji energii ze źródeł odnawialnych, która weszła w życie 25 czerwca 2009 roku. Wdrażanie nowej dyrektywy napotkało na poważne problemy i opóźnienia. Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (KPD), jako pierwszy instrument wdrażania nowej dyrektywy, został przyjęty przez rząd z prawie półrocznym opóźnieniem. Zamiast w wymaganym terminie – 31 czerwca 2010 roku – dopiero 7 grudnia, po akceptacji przez Radę Ministrów, został skierowany do Komisji Europejskiej. Stało się to powodem wszczęcia przez Komisję Europejską 30 września postępowania przeciw Polsce z powodu złamania wymogu formalnego (niedotrzymania terminu określonego w dyrektywie). KPD spotkał się z wieloma krytycznymi uwagami przedsiębiorców z sektora energetyki odnawialnej, głównie z powodu słabości, a nawet braku konkretnych instrumentów wdrożenia. Na pierwszym etapie wdrażania dyrektywy 2009/28/WE, nie został dotrzymany też kolej-

ny bardzo ważny termin. Kraje członkowskie UE były zobowiązane do prawnego jej wdrożenia do 5 grudnia ub. r. W Polsce implementacja dyrektywy ma się odbyć poprzez uchwalenie nowej ustawy o odnawialnych źródłach energii. Do końca 2010 roku rząd nie przedstawił nawet założeń do projektu tej ustawy i nie przewidywał kalendarza konsultacji z partnerami społecznymi w tym zakresie. Powoduje to narastającą niepewność co do dalszych kierunków regulacji, rosnące ryzyko w sektorze oraz narastające opóźnienia już na początku procesu wdrażania nowej, wymagającej dyrektywy.

Dodatkową niepewność w sektorze zielonej energii elektrycznej wzmagają kolejne nowelizacje rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych z odnawialnych źródeł energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnego źródła energii. Ostatni projekt nowelizacji, z 17 lutego 2011 roku, wydłużając obowiązkowy cel do 2020 roku, zmniejsza go jednocześnie do 14,4% energii z OZE w bilansie sprzedaży energii odbiorcom końcowym w stosunku do wartości ok. 20%, jaka wynika z KPD przyjętego przez Radę Ministrów 7 grudnia ub. roku.

W 2010 roku ogłoszona została większość konkursów na dotacje do inwestycji w OZE w ramach funduszy UE na lata 2007–2013; w tym w ramach funduszy spójności (Program Infrastruktura i Środowisko, działania 9.4, 9.5 oraz 10.3) oraz w ramach 16 regionalnych programów operacyjnych (RPO). Mimo konieczności pokonania wielu biurokratycznych wymogów (liczba wymaganych załączników do wniosku przekraczała 20) programy te cieszyły się dużym powodzeniem wśród potencjalnych beneficjentów. Najważniejsze uwagi przedsiębiorców dotyczyły: opóźnień w ogłaszaniu konkursów, w ewaluacji i podpisywaniu umów dotacyjnych oraz w niedostosowaniu zasad pomocy publicznej i intensywności wsparcia do realnych warunków rynkowych. W większości przypadków wysokość dotacji regulowana zasadami dopuszczalnej regionalnej pomocy publicznej była nadmiernie (w sposób nieuzasadniony) wysoka; zrealizowana więc będzie mniejsza liczba inwestycji i wiele dobrze przygotowanych projektów pozostanie na papierze z powodu braku środków. Problemem był też brak

synchronizacji ogłaszanych konkursów, w efekcie czego konkursy na uruchomienie produkcji urządzeń dla energetyki odnawialnej (działanie 10.3) i na rozwój sieci elektroenergetycznej na potrzeby przyłączy nowych OZE (działanie 9.6) nie wsparły realizacji zasadniczych projektów inwestycyjnych, związanych z produkcją zielonej energii.

Bardziej szczegółowej analizie barier w sektorze energetyki odnawialnej dokonano poniżej, omawiając bariery w sektorze wytwarzania zielonej energii elektrycznej i ciepła dotyczące bezpośrednio producentów zielonej energii ew. biopaliw oraz te, które dotyczą producentów urządzeń dla energetyki odnawialnej. Dokonano też generalnej oceny barier horyzontalnych szczególnie uciążliwych dla nowo powstających firm sektora energetyki odnawialnej.

Produkcja zielonej energii elektrycznej

Pomimo że system wsparcia zielonej energii elektrycznej (poprzez świadectwa pochodzenia) oficjalnie oceniany jest pozytywnie, jako powodujący znaczące wzrosty na rynku poszczególnych technologii, jednak głębsze analizy pokazują, że w rzeczywistości działa on skutecznie tylko w przypadku technologii takich jak współspalanie biomasy. Należy podkreślić, że np. dla energetyki wiatrowej, pomimo iż procentowe przyrosty mocy zainstalowanej rzeczywiście wyglądają imponująco i zdają się świadczyć o szybkim rozwoju rynku, to jednak wartości bezwzględne (ilość uruchomionych farm wiatrowych) są już znacznie mniej optymistycznie. W zestawieniu np. z osiągnięciami krajów o porównywalnym z Polską potencjale ekonomicznym energii wiatru, ok. 350 MW mocy zainstalowanej w ciągu roku (oszacowania wstępne) w naszym kraju nie daje podstaw do zadowolenia. W praktyce oznacza to bowiem utworzenie kilku większych farm wiatrowych (zazwyczaj projektów rozwijanych od wielu lat) oraz kilkunastu-kilkudziesięciu mniejszych projektów, głównie z wykorzystaniem turbin używanych. Stanowi to zaledwie kilka procent koncepcji projektowych pojawiających się na rynku, a w tej sytuacji mówienie o jego dynamicznym rozwoju i braku potrzeby zmian (patrz projekt KPD) budzi zdziwienie.

W szczególności system wsparcia nie jest sprzyjający dla niezależnych producentów energii ze źródeł odnawialnych, dotyczy to zwłaszcza małych technologii (małe elektrownie wodne, mała energetyka wiatrowa, fotowoltaika, mikrobiogazownie) oraz producentów energii elektrycznej na własne potrzeby. Jako wady systemu przedsiębiorcy wymieniają przede wszystkim:

- 1) zbyt wysokie koszty jednostkowe (transakcyjne) korzystania z systemu wsparcia (zobowiązań ilościowych plus zielonych certyfikatów/świadectw pochodzenia wyprodukowanej energii) przez mniejszych, niezależnych producentów energii;
- 2) niestabilność prawa (częste nowelizacje rozporządzeń i brak pewności co do przyszłych regulacji prawnych);
- 3) brak pewności co do możliwości zbytu świadectw pochodzenia w okresie amortyzacji elektrowni (obecny system kończy się na roku 2017, propozycja nowego rozporządzenia wydłuża go tylko do 2020);
- 4) preferowanie niektórych technologii OZE niewymagających ani inwestycji w nowe moce, ani wsparcia (duża energetyka wodna, współspalanie), przy braku wsparcia dla innych technologii tworzących nowe moce;
- 5) brak publicznie dostępnych długoterminowych informacji o trendach cen energii i prognoz utrudniający sporządzanie biznesplanu;
- 6) brak prostych rozwiązań wspierających małych i indywidualnych producentów energii (np. rozliczenia netto).

Nasila się problem barier infrastrukturalnych – rozwój infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej generalnie nie nadąża za potrzebami odbiorców i rozproszonych producentów energii, ale też niekoniecznie uwzględnia potrzeby sektora, w szczególności energetyki rozproszonej opartej na OZE. Nowelizacja prawa energetycznego, wprowadzająca bezzwrotną kaucję na poczet opłaty przyłączeniowej, miała w intencji ustawodawcy ograniczyć liczbę projektów wiatrowych nieuzasadnionych ekonomicznie oraz spekulację warunkami przyłączenia do sieci elektroenergetycznej. Niestety nie przyczyniła się do znaczącego uporządkowania rynku, miała za to negatywny wpływ na jego wielkość i potencjał (u poszczególnych operatorów nawet do 90% projektów straciło warunki przyłączenia do sieci). Jest to w zbyt małym stopniu wykorzystana szansa i znacząca strata gospo-

darcza, która utrudni wdrożenie w Polsce dyrektywy 2009/28/WE i pakietu klimatycznego UE. Kaucje i mało ambitne cele w zakresie energii elektrycznej z OZE stały się argumentem do niepodejmowania działań na rzecz rozwoju sieci i optymalizacji wykorzystania jej zasobów z uwagi na OZE.

Jednym z kolejnych czynników hamujących rozwój OZE jest **brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** (lub nieobecność w istniejących planach zagadnień energetycznych). Przygotowanie i zatwierdzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest jedną z najdłużej trwających części w cyklu rozwoju projektu (zajmuje ok. 2 lat).

Niezadowolone inwestorów budzi także **procedura wydawania decyzji środowiskowych** o uwarunkowaniach realizacji inwestycji oraz wymagania organów zaangażowanych w wydawanie decyzji. Brak jest oficjalnych wytycznych (pomimo propozycji przedstawionych w tym zakresie przez niezależne organizacje) odnośnie do ocen oddziaływania technologii OZE na środowisko (OOS). Skutkuje to niejednokrotnie nieuzasadnionymi wymaganiami organów wydających decyzje, mającymi znaczący wpływ na opłacalność inwestycji i zwiększającymi jej ryzykowność (np. wymaganie kosztownego monitoringu porealizacyjnego). Najwięcej trudności w tym zakresie zgłaszają właściciele projektów wiatrowych, jednakże dotyczą one także biogazowni i małej energetyki wodnej.

Od lat nierozwiązanymi problemami są: **kwestia wpływu OZE na obszary NATURA 2000** i zbyt restrykcyjna polityka organów ochrony środowiska wobec lokalizacji inwestycji na lub w pobliżu takich terenów, niezależnie od typu obszaru i rzeczywistych możliwych oddziaływań wykazanych w OOS.

Odrębny obszar stanowią problemy związane z **morskimi elektrowniami wiatrowymi**. W obecnych uwarunkowaniach prawnych **mało prawdopodobne jest, aby zrealizowana została jakakolwiek inwestycja tego typu**. Pierwszym krokiem do poprawy sytuacji powinna być zmiana *Ustawy o obszarach morskich RP*, jednakże prace nad nią postępują bardzo wolno i trudno przewidzieć, kiedy zostaną zakończone. Pomimo umieszczenia w KPD 500 MW mocy za instalowane w morskich elektrowniach wiatrowych

w 2020 roku, brak jest oficjalnie przyjętej ścieżki dojścia do tego celu (w postaci np. rządowego programu rozwoju morskiej energetyki wiatrowej). Należy podkreślić, że w każdym z krajów UE przodujących obecnie w rozwoju morskiej energetyki wiatrowej obecna sytuacja na rynku jest rezultatem konsekwentnej, wieloletniej polityki rządowej i wprowadzenia specyficznych dla tej technologii systemów wsparcia, redukujących ryzyko inwestycyjne (znacznie wyższe niż na lądzie). Morska energetyka wiatrowa o potencjale zbliżonym do energetyki jądrowej jest przedsięwzięciem o charakterze cywilizacyjnym i potrzebuje centralnego, skoordynowanego pakietu działań analogicznego do rządowego programu energetyki jądrowej.

Wdrażanie w Polsce w ostatnich latach dyrektywy o promocji energii elektrycznej z OZE (2001/77/WE) wykazało, jakie mogą być konsekwencje **braku szerszej koncepcji polityki informacyjnej państwa w zakresie odnawialnych źródeł energii**. Brak jest oficjalnej, jednoznacznej interpretacji OZE jako niezbędnego składnika miksu energetycznego Polski jako kraju UE oraz prezentacji pozytywnej strony rozwoju tego rynku. Często za to podkreślane są możliwe negatywne skutki rozwoju OZE – np. koszty, jakie nasz kraj będzie musiał ponosić, by realizować cele w tym zakresie. W tej sytuacji przedsiębiorcy muszą samodzielnie, bez sprzyjającej polityki informacyjnej, borykać się z rozwiązywaniem konfliktów społecznych, w sytuacji niedoinformowania (lub wręcz dezinformacji) opinii publicznej. Najwięcej problemów w tym zakresie odnotowuje energetyka wiatrowa, jednakże także inwestycje biogazowe coraz częściej natrafiają na tego rodzaju bariery. Pomimo narastających nieporozumień nie spotyka się to z odpowiednią reakcją władz, na wzór uruchomienia ogólnopolskiej kampanii informacyjnej na rzecz energetyki jądrowej.

Produkcja zielonego ciepła

O ile produkcja zielonej energii elektrycznej odbywa się w ramach regulacji obowiązujących do 2017 roku czy przygotowywanych przez Ministra Gospodarki zmian w rozporządzeniu wykonawczym wydłużającym okres zobowiązań ilościowych do 2019 roku, to

sektor wytwarzania zielonego ciepła w Polsce funkcjonuje w oparciu o corocznie ogłaszane przez różne fundusze i instytucje wdrażające programy wsparcia i zazwyczaj doraźnie konkursy na dotacje lub kredyty preferencyjne. **Brak jest średniookresowego programu wsparcia dotacjami i długookresowej wizji ich stosowania i ograniczania intensywności wsparcia** (na rzecz poszerzenia grona beneficjentów pomocy), co byłoby zachętą dla podmiotów wcześniej podejmujących decyzje inwestycyjne. Wywołuje to niestabilność na rynku, jego sezonowość i częste okresy dekonunktury, które są dotkliwe zwłaszcza dla mniejszych firm i zniechęcają producentów urządzeń do inwestycji w powiększanie zdolności produkcyjnych na potrzeby przyszłości.

Intensywność wsparcia określana jest arbitralnie, w sposób nieskoordynowany i bez szerszej analizy kosztów i technologicznych krzywych uczenia się. W sytuacji stopniowego wyczerpywania się programów wsparcia w ramach funduszy UE na lata 2007–2013, w systemie dotacji do zielonego ciepła należy wzmocnić rolę koordynującą NFOŚiGW, który powinien dysponować wieloletnią strategią wsparcia systemu zielonego ciepła, spójną z *Krajowym planem działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych*. Niezwykle potrzebna, koordynująca rola NFOŚiGW w zakresie wsparcia dla OZE, z uwagi także na optymalne kosztowo wdrożenie w Polsce pakietu klimatycznego UE, wymaga też długofalowej polityki w zakresie kształtowania źródeł przychodów Funduszu i skupienia w nim także planowanych przychodów z giełdowej sprzedaży emisji CO₂.

System dotacji dla zielonego ciepła, w szczególności w zakresie wprowadzanych dopiero w Polsce mikrodotacji, jest ciągle nadmierne biurokratyzowany. **Pilotażowy program NFOŚiGW dopłat do kredytów na kolektory słoneczne uruchomiony w 2010 roku, choć pozytywnie przyjęty z uwagi także na jego 3-letni okres obowiązywania wymaga obniżenia „kosztów transakcyjnych” i dalszego uproszczenia procedur** poprzez standaryzację niektórych rozwiązań technicznych i organizacyjnych (lista dostępnych technologii i przeszkolonych instalatorów, standaryzowane umowy, dobre praktyki itp.) i wprowadzenie „szybkiej ścieżki” przyznawania dotacji dla rozwiązań powtarzalnych oraz poprawienia polityki informacyjnej.

Oprócz zbyt słabego rozwinięcia w Polsce systemu mikrodotacji dla indywidualnych inwestorów, **barierą jest też brak stosowania w obszarze promocji zielonego ciepła instrumentów podatkowych**, sprawdzających się w szczególności w obszarze małych i będących najbliżej rynku technologii. Nie zrealizowane zostało, przewidziane do wykonania w 2010 roku w *Polityce energetycznej Polski do 2013 roku* (Załącznik 3, *Program działań wykonawczych na lata 2009–2012*) działanie 4.4 pt. *Wprowadzenie dodatkowych instrumentów wsparcia zachęcających do szerszego wytwarzania ciepła i chłodu z odnawialnych źródeł energii*, w tym w szczególności zadania cząstkowe: wykonanie analiz dotyczących zasadności systemu wsparcia i przygotowania systemu promowania ciepła i chłodu z pomp ciepła i kolektorów słonecznych.

Wobec tego, że w przypadku zielonego ciepła najważniejszymi inwestorami są gospodarstwa domowe i osoby fizyczne, oraz konieczności pozyskania w tym obszarze dla energetyki odnawialnej setek tysięcy świadomych inwestorów, poważną barierą jest **brak planów szerszej kampanii edukacyjnej i informacyjnej**. Dziwi to tym bardziej, że równocześnie wydatkowane są znaczące środki budżetowe na edukację i informację w zakresie energetyki jądrowej, przy czym pierwsze inwestycje spodziewane są tu ok. 2030 roku. OZE już w 2020 roku mają stanowić ponad 15% w bilansie zużycia energii finalnej, trudno więc zrozumieć, dlaczego, zwłaszcza wobec widocznej potrzeby edukacji, tak znacząca pozycja w polskim bilansie energetycznym nie zasługuje na odrębną politykę informacyjną.

Produkcja urządzeń dla energetyki odnawialnej

Komisja Europejska przy okazji przygotowania i publikowania pod koniec listopada 2010 roku nowej strategii UE do 2020 zwanej *Europe 2020* z końca 2010 roku², zwróciła uwagę na konieczność promocji i wzmocnienia „zielonej gospodarki”, ale w szczególności na problemy, na jakie natrafia przemysł pro-

dukcyjny innowacyjnych urządzeń i ich wprowadzania na rynek wewnętrzny oraz na eksport. Komisja Europejska w ww. dokumencie (który jest przedmiotem szeroko zakrojonych konsultacji) proponuje podjęcie działań na rzecz ustanowienia w UE takiej polityki przemysłowej, która wesprze przekształcanie sektora produkcji urządzeń w kierunku efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. W ramach takiej polityki Komisja w szczególności dokłada starań, aby przyszłe jej działania na rzecz europejskiej i międzynarodowej standaryzacji służyły jak najszybszemu wprowadzaniu na rynek zielonych technologii. Dodatkowo Komisja zaleca wszystkim krajom członkowskim podjęcie działań na rzecz nie tylko zmniejszenia barier administracyjnych dla firm zielonej i innowacyjnej gospodarki, ale też na rzecz poprawienia jakości stanowiącego w zakresie przedsiębiorczości nowego prawa.

Na bazie powyższych generalnych stwierdzeń można wskazać bardziej konkretne bariery i pewne znacznie bardziej konkretne możliwości wsparcia dla krajowego przemysłu urządzeń energetyki odnawialnej obejmującego kilkaset form aktywnych także na rynkach międzynarodowych. Z pewnością najważniejszym instrumentem wsparcia dla przemysłu produkcji urządzeń dla OZE jest klient – inwestor, od którego w najbliższej dekadzie zależeć będzie realizacja celów dyrektywy 2009/28/WE o promocji stosowania odnawialnych źródeł energii. Kompleksowe wdrożenie dyrektywy, zgodnie z jej zapisami, prowadzić powinno m.in. także do **uproszczenia (skrócenia) i uspoźnienia procedur administracyjnych oraz ustanowienia systemu szkoleń i certyfikacji instalatorów**, co ma niebagatelne znaczenie także dla producentów urządzeń, którzy ponoszą odpowiedzialność za produkty wprowadzane na rynek i udostępniane (poprzez instalatora) konsumentowi.

Specyficznym problemem dotyczącym producentów urządzeń dla OZE i ich wsparcia w ramach promocji zielonej gospodarki i OZE oraz wymagającym podjęcia pilnych działań jest **brak objęcia szczegółową klasyfikacją PKD produkowanych urządzeń i wyrobów oraz wprowadzania ich na rynek inwestycji w energetyce odnawialnej i ich eksportu**. Przypisanie wszystkim zasadniczym urządzeniom/

2. *European Commission: Europe 2020*, Brussels 2010, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>

wyrobom dla OZE odpowiednich symboli PKD skutkować będzie nie tylko poprawą statystyki publicznej (w ślad za uzyskaniem przez urządzenie numeru PKD powinny pójść zmiany i dostosowanie odpowiednich formularzy statystycznych GUS) i możliwością monitorowania i dostrzegania tego sektora przez administrację państwową, ale też ułatwieniem w np. tworzeniu klastrów czy organizacji przedsiębiorców. Brak unikalnego PKD na urządzenia oznacza dodatkowe utrudnienie w bezpośrednim stosowaniu wobec przedsiębiorców je produkujących instrumentów wsparcia, w tym instrumentów podatkowych (np. stosowanej w innych krajach UE obniżonej lub zerowej stawki podatku VAT).

Producentom urządzeń dla OZE trudności sprawia skorzystanie w Polsce z krajowego systemu akredytowanych laboratoriów i jednostek certyfikujących wyroby (JCW). Przede wszystkim brakuje krajowych akredytowanych jednostek, a przeprowadzenie badań za granicą i uzyskanie zagranicznych certyfikatów jest kłopotliwe, czasochłonne i kosztowne; często jest to bariera nie do pokonania dla firm rozpoczynających działalność lub wprowadzających większą liczbę produktów na rynek. Istnieje też poważny problem z dostępem do konkretnej i aktualnej informacji o właściwych dla danej branży istniejących laboratoriach i jednostkach certyfikujących zgromadzonych w Polskim Centrum Akredytacji (PCA) oraz analogicznych systemach w UE. Źródłem problemów jest w pewnym zakresie także brak wykazu nazw (i kodów PKD) produktów/wyrobów i urządzeń energetyki odnawialnej mających odpowiednie (i wprowadzone w kraju lub planowane do wprowadzenia przez PKN) normy PN-EN. W celu wspierania jakości i na użytek inwestorów chcących korzystać z wykazu certyfikowanych urządzeń i banków, które kredytuują inwestycje bazujące na konkretnych urządzeniach **przydatny okazać się może wykaz konkretnych urządzeń (producent, typ) mających certyfikaty dopuszczające je na rynek krajowy i rynek UE. Z punktu widzenia obecnych problemów eksporterów-producentów urządzeń, uzupełnieniem do takiego ogólnodostępnego systemu informacyjnego powinien być wykaz szczegółowych oraz dodatkowych (dobrowolnych) wymagań (dotyczących np. efektywności**

energetycznej na określonym poziomie) stawianych urządzeniom dla OZE w krajach o dużym potencjale eksportu wraz z syntetyczną i aktualizowaną informacją dotyczącą systemu wsparcia dla OZE w tych krajach i jego intensywności w odniesieniu do poszczególnych technologii OZE.

Znaczną część zadań związanych z wprowadzeniem ułatwień dla producentów urządzeń dla OZE oraz monitorowaniem sytuacji w tym zakresie i udostępnianiem informacji powinien uwzględniać planowany do przyjęcia przez rząd projekt ustawy o energii ze źródeł odnawialnych, która w rozdziale o zmianie innych ustaw powinna zintegrować działania i systemy wsparcia na rzecz produkcji zielonej energii (zasadniczy cel ustawy) i produkcji urządzeń dla OZE.

Ogólne problemy przedsiębiorstw sektora energetyki odnawialnej

W świetle opublikowanego pod koniec 2010 roku raportu Banku Światowego *Doing business 2011*, w Polsce pozostaje w dalszym ciągu wiele do zrobienia, jeśli chodzi o ułatwienie podejmowania działalności gospodarczej. W sektorze produkcji urządzeń dla OZE pojawiać się będzie coraz więcej firm i nielikwidowane bariery na wstępnym etapie podejmowania działalności gospodarczej w tym zakresie będą szczególnie odczuwalne (mniejsze znaczenie ma to w branżach rozwiniętych czy wręcz schyłkowych). W odniesieniu do przepisów w zakresie rozpoczynania i prowadzenia działalności przemysłowej oraz przepisów w zakresie certyfikacji można sformułować szereg postulatów, które bezpośrednio dotyczyć mogą producentów urządzeń dla OZE, a także niezależnych producentów energii elektrycznej i ciepła z OZE. Opis barier horyzontalnych dotyczących problemów MŚP, w tym w szczególności wielu nowo powstających przedsiębiorstw sektora energetyki odnawialnej, został opracowany z wykorzystaniem wyników analiz wykonanych na potrzeby Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan³. W odniesieniu

3. BSJP: *Analiza krajowych przepisów związanych z zakładaniem działalności gospodarczej w Polsce*, Warszawa, 2010. Materiał niepublikowany opracowany dla Rady Infrastruktury PKPP Lewiatan, 2010 r.

do obecnie obowiązujących krajowych przepisów związanych z zakładaniem działalności gospodarczej w Polsce, Konfederacja przedstawiła następującą diagnozę i postulaty w odniesieniu do praktyki procedur prawno-administracyjnych:

- 1) występuje dualizm rejestracji – osoby fizyczne rejestrują się w ewidencji gminnej, a spółki w KRS; brakuje jednego rejestru przedsiębiorców, mamy do czynienia z dwoma różnymi procedurami: administracyjną i cywilną w sądzie;
- 2) występują braki w możliwości rejestracji działalności gospodarczej przez internet:
 - a) nie wszystkie gminy są zelektronizowane;
 - b) wymagany jest podpis elektroniczny;
 - c) brak formularzy do rejestracji w urzędach skarbowych i ZUS;
 - d) brak stosownych rozwiązań prawnych, np. rozporządzenia Ministra Finansów;
- 3) w Polsce istnieje *quasi one stop shop* do rejestracji – dla osób fizycznych; istnieje jeden formularz z załącznikami do wszystkich organów zaangażowanych w rejestrację, ale gminy często każą przedsiębiorcom podpisywać oświadczenie, że wpisy i zgłoszenia REGON, NIP, ZUS przedsiębiorca „załatwi” we własnym zakresie (w KRS wraz z wnioskiem do KRS można złożyć wnioski do GUS, US, ZUS). *Quasi one stop shop* polega na tym, że gmina albo KRS muszą przesłać dokumenty pocztą do właściwych organów w odpowiedniej kolejności, a te organy wysyłają decyzje albo zaświadczenia o rejestracji o nadanym numerze też pocztą do przedsiębiorcy. Przesyłanie ww. dokumentów pocztą może trwać w praktyce kilka tygodni, a nawet parę miesięcy;
- 4) przewlekłość postępowania – żaden organ w tym procesie nie przestrzega określonych w ustawach terminów dotyczących rejestracji czy wysyłki dokumentów; KRS ma np. 7 dni na rejestrację,

potrafi zarejestrować w 1 dzień, a przedsiębiorca dopiero po 14 dniach dostaje postanowienie o wpisie; w większości przypadków KRS nie rejestruje firm w 1 dzień, szczególnie w okresie wakacyjnym może to trwać 2–3 m-ce; GUS rejestruje w terminie 30 dni albo nawet do 2 miesięcy, procedura może być znacznie przyspieszona, gdy przedsiębiorca osobiście stawi się w sprawie rejestracji formularza, ale to oznacza stratę czasu (dojazd, kolejka) i koszty;

- 5) stosunkowo szybciej można uzyskać NIP, ale i tu pojawiają się problemy, np. gdy US nada NIP i wyśle go do KRS-u, KRS nie rejestruje NIP-u z urzędu, pomimo że ma już decyzję US, tylko czeka na złożenie przez przedsiębiorcę kolejnego wniosku o wpis.

Powyżej podano tylko przykłady obrazujące w dalszym ciągu nierozwiązane podstawowe problemy przedsiębiorców zaczynających działalność gospodarczą. Należy mieć nadzieję, że wraz z rozwojem e-gospodarki (*e-government*) problemy te będą systematycznie likwidowane w ramach bieżących i ogólnych usprawnień, niekoniecznie z uwagi na sektor produkcji urządzeń dla OZE; warto jednak pamiętać, że sektor zielonej gospodarki i zielonej energetyki w znacznej mierze oparty na nowo powstających MŚP może być jednym z większych beneficjentów tych oczekiwanych od dłuższego czasu zmian.

Poniżej przedstawiamy syntetyczną listę najważniejszych barier w branży energetyki odnawialnej wraz ze sposobami ich usunięcia.

Grzegorz Wiśniewski
Prezes Zarządu
Związku Pracodawców „Forum Energetyki
Odnawialnej”

■ OPIS BARIER WRAZ Z REKOMENDOWANYMI SPOSOBAMI ICH USUNIĘCIA

BARIERA – OPIS PROBLEMU	PRZYCZYNA PRAWNA LUB FAKTYCZNA	REKOMENDACJE – CO TRZEBA ZROBIĆ
<p>1. Brak prawnego wdrożenia dyrektywy 2009/28/WE o promocji stosowania energii ze źródeł odnawialnych i brak postępów prac zgodnie z harmonogramem wynikającym z dyrektywy</p>	<p>→ Brak nadania priorytetu politycznego regulacjom w zakresie energetyki odnawialnej, słabość kadrowa (zaledwie kilka etatów) i organizacyjna Wydziału ds. OZE w Ministerstwie Gospodarki oraz słabe jego umocowanie w strukturze organizacyjnej Ministerstwa</p>	<p>→ Powołanie Pełnomocnika Rządu ds. Odnawialnych Źródeł Energii w randze sekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki.</p> <p>→ Utworzenie Departamentu Energetyki Odnawialnej w Ministerstwie Gospodarki.</p> <p>→ Powołanie Zespołu Międzyresortowego ds. Energetyki Odnawialnej z udziałem partnerów społecznych.</p>
<p>2. Brak kompleksowej ustawy o energii ze źródeł odnawialnych jako zasadniczego instrumentu prawnego wdrożenia dyrektywy 2009/28/WE</p>	<p>→ jw.</p>	<p>→ Uchwała Sejmu zobowiązująca rząd (Ministra Gospodarki) do przesłania do Laski Marszałkowskiej, po uzgodnieniach międzyresortowych i konsultacjach, projektu ustawy do końca czerwca 2011 wraz z deklaracją Sejmu o gotowości jej uchwalenia do końca bieżącej kadencji.</p>
<p>3. Bieżące ryzyko regulacyjne</p> <p>→ Brak transparentności procesu legislacyjnego.</p> <p>→ Brak rzetelnych analiz i oceny skutków zmian regulacyjnych <i>ex ante / ex post</i>.</p> <p>→ Brak respektowanego kalendarza wprowadzenia zmian w prawie polskim na skutek zmian prawa wspólnotowego.</p> <p>→ Niestabilne otoczenie regulacyjne powoduje realne zagrożenie w realizacji, a w szczególności finansowaniu projektów inwestycyjnych w sektorze wytwarzania zielonej energii.</p>	<p>→ Częste zmiany i nietransparentność tworzenia ustawy <i>Prawo energetyczne</i> i rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy</p>	<p>→ Wprowadzenie do <i>Krajowego Planu Działań na rzecz energii ze źródeł odnawialnych</i> harmonogramu rzeczowo-finansowego, odpowiedzialności organów administracji państwowej za jego realizację oraz rozliczanie ich z jego wykonania.</p> <p>→ Wprowadzenie obowiązku monitorowania <i>ex post</i> skutków wprowadzenia aktów prawnych w zakresie energetyki odnawialnej.</p> <p>→ Wprowadzenie spójności w stanowieniu prawa polskiego i wspólnotowego.</p>

→ Skomplikowanie przepisów prawnych poprzez kolejne nowelizacje i brak spójności z aktami wykonawczymi powodujący trudności w interpretacji, problemy w stosowaniu oraz ryzyko w określaniu strategii rynkowych przez niezależnych producentów zielonej energii i producentów urządzeń dla energetyki odnawialnej.

→ Uchwalenie i wdrożenie nowej ustawy o odnawialnych źródłach energii, zawierającej większość zasadniczych kwestii prawnych w jednym dokumencie właściwym dla całego sektora, z ew. wyłączeniem biopaliw transportowych.

4. Praktyki monopolistyczne przedsiębiorstw energetycznych wynikające z konsolidacji pionowej sektora energetycznego oraz braku przejrzystości stosowania prawa w zakresie przyłączeń OZE do sieci i bilansowania energii z OZE oraz niedoinwestowanie infrastruktury sieci elektroenergetycznych utrudniające przyłączenie OZE.

→ Brak przejrzystej informacji u operatorów systemów dystrybucyjnych o wydanych warunkach przyłączenia
 → Niejasne zasady i kryteria wydawania opinii o warunkach oddziaływania OZE na sieć
 → Mało przejrzysta *Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej* (IRiESP) PSE Operator S.A. oraz operatorów sieci dystrybucyjnej
 → Brak dostępu do informacji o planach i harmonogramach rozwoju sieci dystrybucyjnych

→ Zwiększenie nadzoru Prezesa URE nad przedsiębiorstwami sieciowymi.
 → Promocja energetyki rozproszonej w polityce energetycznej.
 → Większy udział niezależnych producentów energii i sektora przemysłu produkcji urządzeń dla OZE oraz samorządów terytorialnych w stanowieniu prawa i opiniowaniu dokumentów programowych w obszarze energetyka.
 → Opracowania publicznie znanych zasad oraz wprowadzenie kodeksów dobrych praktyk operatorów w zakresie przyłączenia OZE do sieci.
 → Prawne wprowadzenie ułatwień proceduralnych w zakresie wymogów przyłączenia małych źródeł (<100 kW), a w szczególności mikroźródeł (<10 kW) do sieci
 → Wprowadzenie powszechniej, prawnie gwarantowanej możliwości rozliczeń netto (*net metering*) pomiędzy producentem zielonej energii (*prosumentem*), a lokalną spółką dystrybucyjną oraz rozwiązanie problemu bilansowania energii z małych źródeł i uwzględnienia kosztów z tym związanych na poziomie operatora. Instrumenty te powinny być uwzględnione zarówno w nowej ustawie o odnawialnych źródłach energii, jak i w nowej ustawie o inteligentnych sieciach.

		<p>→ Zobowiązanie operatorów do przedstawienia długookresowych programów rozwój sieci ułatwiających przyłączanie OZE.</p>
<p>5. Brak pełnej liberalizacji rynku energii elektrycznej z powodu utrzymywania regulacji cen detalicznych dla gospodarstw domowych oraz brak promocji mikroźródeł wykorzystujących lokalne odnawialne źródła energii.</p>	<p>→ Niestabilna polityka regulacyjna URE → Ustawa <i>Prawo energetyczne</i></p>	<p>→ Całkowite, ustawowe zniesienie regulowania cen energii elektrycznej. Ceny energii dla rynku odbiorców powinny mieć charakter rynkowy i być rezultatem relacji podaży i popytu w wyniku konkurencyjnego działania wytwórców i dostawców energii. → Promocja przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej inteligentnych sieci łącznie z możliwością stosowania mikroźródeł zarówno do produkcji energii elektrycznej, jak i ciepła oraz wsparcie możliwości magazynowania energii.</p>
<p>6. Brak proefektywnościowej i proinnowacyjnej polityki wspierania OZE</p> <p>→ Nieuzasadnione obejmowanie instrumentami wsparcia zamortyzowanych źródeł energii odnawialnej (duże elektrownie wodne) oraz nieuzasadniona wysoka intensywność wsparcia dla procesów współspalania biomasy (w szczególności leśnej) z węglem w elektrowniach systemowych. Kosztem wszystkich odbiorców energii zwiększane są dochody takich wytwórców energii, bez efektu zwiększania wielkości produkcji energii odnawialnej lub bez inwestycji w nowe moce.</p> <p>→ Brak spójnego z innymi systemami wsparcia, wieloletniego i efektywnego systemu wsparcia inwestycji w OZE ze środków gromadzonych w NFOŚiGW z tytułu opłat zastępczych.</p>	<p>→ Polityka energetyczna w zakresie OZE → Ustawa <i>Prawo energetyczne</i> → Priorytety funduszy ekologicznych</p>	<p>→ Zmiana zasad wspierania inwestycji OZE zielonymi certyfikatami. Wspieranie przez zdefiniowany ustawowo okres tylko nowych lub modernizowanych OZE. Zachęci to do modernizacji starych źródeł energii i utrzymania opłacalność rozwoju nowych. → Poszerzenie obecnego programu kredytów z dotacjami na kolektory słoneczne dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych o inne małe technologie energetyki odnawialnej, takie jak geotermalne pompy ciepła, małe elektrownie wiatrowe, kotły na biomasę, systemy fotowoltaiczne.</p>

7. Nierównoprawne traktowanie w systemie prawnym energetyki rozproszonej w stosunku do scentralizowanej (korporacyjnej).

Wsparcie dla energetyki odnawialnej oferowane ustawą *Prawo energetyczne* dociera głównie do wielkoskalowej energetyki oraz tradycyjnych przedsiębiorstw energetycznych i nie jest zrównoważone szczególnym wsparciem dla energetyki rozproszonej, nie poprawiając konkurencyjności małych źródeł i nie sprzyjając tworzeniu niezależnych przedsiębiorstw – wytwórców energii.

→ Skomplikowany system wsparcia i niska przejrzystość *Prawa energetycznego*

→ Zbyt silne wsparcie dla scentralizowanego wykorzystania biomasy leśnej kosztem (ograniczenie atrakcyjności rynkowej) zdecentralizowanego wykorzystania agrobiomasy w systemach lokalnych

→ Zbyt mały wpływ sektora energetyki rozproszonej i samorządów terytorialnych na kolejne nowelizacje oraz na przygotowanie dokumentów strategicznych dla energetyki (polityki energetycznej)

→ Niedostatek prawnych instrumentów wsparcia w sektorze zielonego ciepła

→ Brak prostych podatkowych instrumentów wsparcia przeznaczonych bezpośrednio dla odbiorcy końcowego zielonej energii elektrycznej i zielonego ciepła

→ Niedostateczne wykorzystanie instrumentów planowania energetycznego na rzecz wzmocnienia pozycji gmin oraz lokalnych odbiorców i odbiorców energii w stosunku do przedsiębiorstw energetycznych

→ Włączenie obszaru regulacji dotyczących OZE w *Prawie energetycznym* do kompleksowej ustawy o odnawialnych źródłach energii obejmującej szerszy sektor zielonego ciepła i uwzględniającego w sposób szczególny małe źródła OZE i generację rozproszoną oraz zawarcie zagadnień priorytetowego włączenia mikroźródeł w nowej ustawie o inteligentnych sieciach.

→ Wyeliminowanie nieefektywności w systemie wsparcia OZE (p. 6), w tym silniejsze wsparcie energetycznego wykorzystania agrobiomasy odpadowej (np. słomy) w stosunku do drewna leśnego.

→ Rozwijanie i poszerzenie możliwości stosowania sprawdzonych systemów wsparcia małych źródeł, w tym w szczególności dotacji z funduszy ekologicznych (np. program kredytów z dotacjami NFOŚiGW dla osób instalujących kolektory słoneczne), także w obszarach objętych zasadami pomocy publicznej *de minimis* – dla przedsiębiorstw (np. zamieszkanych obiektami zbiorowego zamieszkania takimi jak sanatoria, hotele).

→ Szerokie wprowadzenie systemu ulg podatkowych (PIT, CIT) jako najprostszego i najszerzej dostępnego oraz efektywnego kosztowo systemu wsparcia dla inwestujących w OZE.

8. Brak harmonogramu osiągnięcia krajowych celów pakietu klimatyczno-energetycznego w dokumentach programowych takich jak *Polityka energetyczna Polski do 2030 roku* oraz *Krajowy Plan Działań na rzecz energii ze źródeł odnawialnych*. Zwiększa to niepewność podejmowania decyzji inwestycyjnych oraz prowadzenia bieżącej działalności gospodarczej.

→ Dokumenty programowe

→ Przygotowanie bilansów scenariuszy zapotrzebowania na energię elektryczną, ciepło i paliwa transportowe oraz prognoz cenowych.
→ Jasne określenie harmonogramu realizacji celów 3x20% oraz roli, jaką w polityce klimatyczno-energetycznej w Polsce mają do spełnienia OZE.

Związek Pracodawców Prywatnych Energetyki

Związek Pracodawców Prywatnych Energetyki (ZPPE) powstał w 2006 roku jako reprezentacja inwestorów prywatnych w sektorze energetycznym. W przeciwieństwie do istniejących od dawna wąskich organizacji branżowych, skupia zarówno wytwórców, jak i dystrybutorów energii elektrycznej, ciepłej i gazu, a także przedsiębiorstwa produkujące urządzenia i świadczące usługi na rzecz energetyki. Wśród członków Związku są firmy z dużych międzynarodowych grup energetycznych, jak Dalkia, EdF, GdF Suez, Vattenfall i RWE, ale także Elektrociepłownia Marcel będąca spółką pracowniczą czy firma inżynierska P.B.E. ELBUD.

Taka struktura członkowska umożliwiła przygotowanie wyważonych i wolnych od partykularnych interesów, ocen i propozycji rozwiązań problemów sektora energetycznego.

Związek Pracodawców „Forum Energetyki Odnawialnej”

Związek Pracodawców „Forum Energetyki Odnawialnej” (ZP FEO) powstał w 2011 roku, w okresie tworzenia w Polsce nowych podstaw prawnych rozwoju energetyki odnawialnej, w celu kształtowania warunków do zwiększania udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym Polski i UE oraz rozwoju zielonych technologii. Związek stanowi otwarte forum wymiany informacji służące budowaniu rzetelnego wizerunku energetyki odnawialnej i zielonej gospodarki, a także jest platformą ochrony interesów członków. Członkami Związku są m.in. producenci urządzeń dla energetyki odnawialnej, słonecznej, wiatrowej i biomasy oraz niezależni wytwórcy zielonej, rozproszonej energii, w większości małe i średnie przedsiębiorstwa, a także firmy otoczenia zielonego biznesu i innowacji.

Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan

Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan powstała w styczniu 1999 r. Skupia dziś 58 branżowych i regionalnych związków pracodawców oraz 18 członków indywidualnych. W sumie reprezentujemy około 3500 firm, zatrudniających ponad 600 tys. pracowników. Nasz główny cel to konkurencyjność polskiej gospodarki i sukces polskich przedsiębiorstw.

Najważniejsze postulaty PKPP Lewiatan to:

- niższe i prostsze podatki,
- niższe koszty pracy,
- liberalizacja prawa pracy,
- ograniczenie biurokracji,
- lepsze prawo gospodarcze,
- przyjazny klimat dla przedsiębiorczości,
- tańsze i sprawniejsze państwo,
- rozwój dialogu społecznego.

Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan skutecznie wykorzystuje uprawnienia, jakie przysługują organizacjom pracodawców w Polsce. Od początku istnienia członkowie i eksperci PKPP Lewiatan zaopiniowali ponad 1400 projektów ustaw i rozporządzeń z różnych sfer prawa gospodarczego, podatkowego, finansowego, stosunków pracy, ubezpieczeń, prawa branżowego, zabiegając o uwzględnienie postulatów przedsiębiorców na wszystkich etapach procesu legislacyjnego.

PKPP Lewiatan jako członek Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych opiniuje tak ważne regulacje gospodarcze, jak budżet, prawo pracy, prawo gospodarcze, a także zgłasza pod obrady Komisji najważniejsze dla jej członków sprawy.

Jesteśmy jedyną polską organizacją pracodawców należącą do BUSINESSEUROPE, największego reprezentanta europejskiego biznesu. Wiceprezydentem tej organizacji jest Henryka Bochniarz, prezydent PKPP Lewiatan.